

ЛЮБОМИР НИКОЛОВ
ДОКАЗАТЕЛСТВО ЗА
РАЗУМНОСТ

chitanka.info

Запис на историческата среща на професор Жорж Малие с Клапстр Бдриг, изследователи от планетата Кримзас.

(Разговорът се води на кримзасиански. Точният превод може да се намери в документалната книга на Ж. Малие „Великият контакт.“)

Шум от смущения, който постепенно отслабва.

— Ало, Бдриг, чуваш ли ме?

— Чувам те, Клапстр. Има смущения, но те чувам. Надявам се скоро да получа и изображение.

— Най-последно! Кажи на твоите техници, че като дойда, ще им откъсна пипалата. Каква апаратура са ми пробутали! Е, хайде, от мене да мине. Така или иначе, мисията ми свършва. Сега започвам с последния екземпляр. Докато получиш изображение, ще ти описвам всичко, което става тук.

Така... Всъщност какво да ти разправам. Знаеш по-добре от мен как стават нещата. И тъй, екземпляр номер 100 (числото е дадено в дванадесетична система. По десетичната система, употребявана на Земята, то означава 144 — б.а.). От досегашните екземпляри не получихме нищо. Да видим този. Ето, в момента автоматите го въвеждат в изпитателната зала. Прилича на другите. Ха-ха-ха! Извинявай, Бдриг, много е смешен. Нали ги знаеш — кръгла глава, смешно малък торс и четири твърди като пръчки крайници. Изглежда, е мутант. Както у някои други представители на неговия вид, върху очите му има прозрачни израстъци. Някакви тънки жилки ги свързват с ушите. Изглежда, че това е нерв. Вероятно зрението им не е достатъчно добро и по този начин се комбинира със слуха. Чакай, сега ще проверя.

(Шум от удар по твърд предмет.)

Така е! Явно слухът играе при тях важна роля. Веднага се обърна. Ще направя стената прозрачна. Видя ме! Леле, Бдриг, как се изплаши! Няма съмнение, тези същества не могат да бъдат разумни. Иначе с какво да оправдаем този страх? Сякаш не е ясно, че пипалото и само пипалото може да послужи за труд и по този начин да развие разума. А аз за щастие не съм инвалид и имам цели десет (дванадесет — б.а.) пипала. Но да не се осланям на първите впечатления. Ще изчакам. Ако това същество е разумно, то ще потърси начин да влезе във връзка с мене. Ето приближава се към стената. Започва да чука но

нея. Едно... две... три... Чука ритмично. Девет... десет... Няма вече! Спря и ме гледа. Какво да се прави, Бдриг. Колкото и да ми се иска, не мога да призная това чукане за нищо друго освен за проява на някакъв вътрешен ритъм. Досега почти половината екземпляри чукаха по стената и все спираха на десет. Нито един не стигна до дванадесет. Значи не познават дванадесетичната система, а тя, каквото и да твърди доктор Бсебсет, е основа на математиката. За какъв разум можем да говорим, без да има поне една проста аритметика?

Сега екземплярът се върти из залата. Разглежда различните предмети. Е! Докога така? Надявах се да обърне внимание на някой от обемните предмети — пирамидите, кубовете, кълбата. Нищо подобно! И той, както всички останали, си избра една тънка квадратна плоча. Уважавам доктор Бсебсет, но той греша. Тези същества имат много слабо чувство за обемност. Почти всички предпочитат плоските фигури, главно правоъгълните.

Нищо ново... Екземплярът пак се огледа и видя съда с чернилка. Пустите му същества, много обичат чернилката! Поне за нея проявяват чувство за обемна ориентация и веднага я намират. И тоя е като тях. Взе в единия крайник плочата, в другия съда с чернилката, и се помъкна към мене. Спря, потопа си крайника и започна да шари по плочата. Няма грешка, върху плоскост тези същества се ориентират много добре... Драска, драска... Заврънкулки някакви, безсмислена игра. Омръзна му и сега почна да шари с прави линии. Три от линиите се пресякоха, стана триъгълник. А около триъгълника — квадрати. Нали ти казвах, много обичат квадратите. Сигурно е инстинкт. И жилищата им са най-често квадратни.

Екземплярът оглежда драскулките. Много е доволен. Идва към мене и ми ги показва. Ех, драги, какво ми се гордееш със своя квадрат? Да беше проявил внимание поне към една от обемните фигури, щях да повярвам, че има малко ум в тази твоя кръгла и гола глава... Извинявай, Бдриг, знам, че главата ти е конична. Говорех не на тебе, а на екземпляра. Представи си, за разлика от другите той има гола глава. Още едно доказателство, че е мутант.

Я виж ти, той можел да драска и кръгове. Само че ги драска примитивно. Е, инстинктът не е разум. Сега пък взе да ги пресича с прави линии. Комай това му доставя голямо удоволствие. Целият се

измаза с чернилка. Горкото същество... Ще го оставя да си поиграе и ще го пусна обратно на планетата.

Играта му омръзна... Нещо го ядоса. Подскача пред стената и удря по нея. Тропа с долните крайници. Свали горния слой на обвивката си и започна да го тъпче. А! Ето нещо по-интересно. Свали израстъците от очите си и сега ги хапе. Много е разгневен. Ха!

(Трясък след това пълна тишина.)

— Клапстр! Клапстр! Какво стана? Защо мълчиш?

— Чакай, Бдриг... Почакай малко да се опомня. О, велика ръка! О, чудо! Какво гениално майсторство!

— Стига с тия възклицания! Ще ми кажеш ли най-сетне какво се случи?

— Тук стана нещо невероятно! Представи си, екземплярът взе съда с чернилката и го хвърли към стената. Не знам как го направи... Аз не бих могъл така... Дори и най-великият мозък не би могъл да изчисли всички вероятности за разпръскване на чернилката...

— Слушай, за хвърляне не е нужен кой знае какъв ум! Говори по същество.

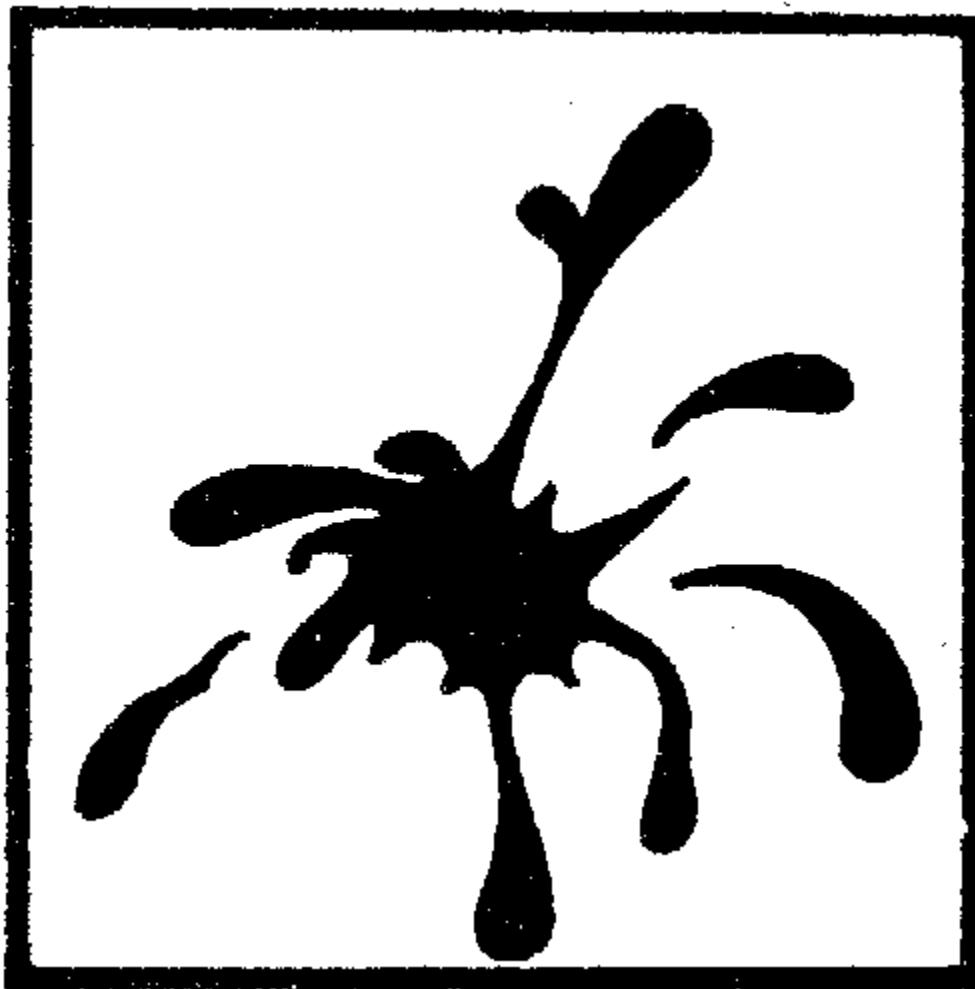
— Нали само това правя. Слушай, Бдриг! Съдът с чернилката се строши в стената и остана петно, което... което...

— Чакай! Техниците подадоха изображение. Покажи петното.

— Видя ли? Е? Какво ще кажеш? Изглежда, че досега сме грешили. Мислехме тези същества за неразумни, но кой от нас би могъл да прояви подобна виртуозност.

— Да, няма грешка. С един замах това същество е изписало йероглифа „дружба“. Ще трябва по-сериозно да се заемем с тази планета, Клапстр.

(Край на записа)

Приложение: Йероглифът, който ще остане като вечен спомен за първия контакт между човечеството и кримзасианците.

Публикувано в алманах „Спектър’81“

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.